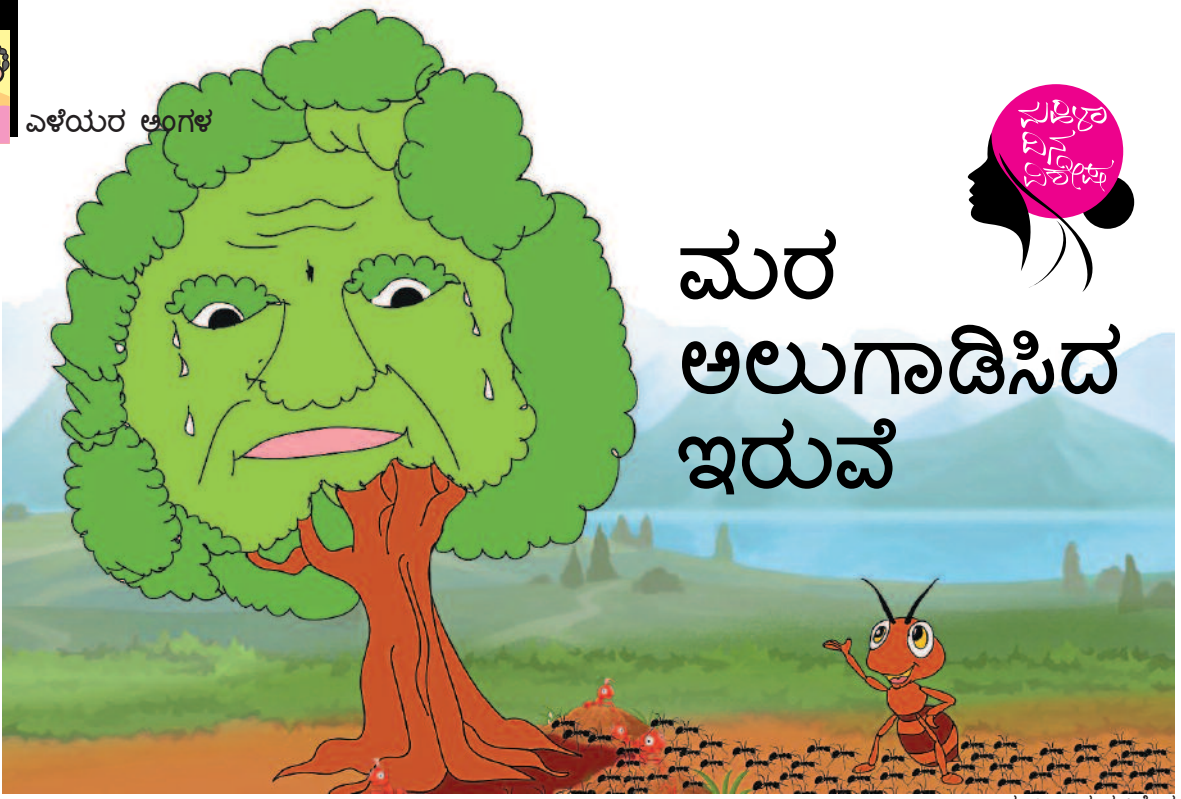

ಮರ ಅಲುಗಾಡಿಸಿದ ಇರುವೆ

ಮಂಜುನಾಥ ಹುಲಕೊಪ್ಪ

‘ಹ’ ಎಂಬ ಪುಟ್ಟ ತುಂಟ ಇರುವೆ ಇತ್ತು. ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮ, ಐದು ನೂರು ಜನ ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿಯರು, ಐದುನೂರು ಮಂದಿ ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರೂ ಜೊತೆಗೆ ಸಾವಿರ ಜನ ಗೆಳತಿಯರು-ಗೆಳೆಯರು ಇದ್ದರು.

ನಿತ್ಯ ಅದು ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮರ ಹತ್ತಿ ಇಳಿದು ಆಟ ಆಡುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮರಕ್ಕೆ ಏನಕ್ಕಾ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದೀಯಾ? ಮಕ್ಕಳು ಮರಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದೀರಾ? ಏಕೋ ಅಕ್ಕ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಮೈ ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿಲ್ಲ, ಮೊದಲು ನಿನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ಎಲೆಯೂ ತುಂಬಾ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ನನ್ನೇ ಮೃದು ಹಲ್ಲುಗಳು ಆರಾಮ ಕಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಏನಾಯಿತು ಅಕ್ಕಾ? ಆರೋಗ್ಯ ತಾನೆ, ಸುಸ್ವಾ ಅಕ್ಕಾ? ಎಂದು ಕೇಳಿತು. ಪಟ ಪಟನೇ ಇರುವೆ ಮಾತಾಡುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮರಕ್ಕೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ಟೊಂಗೆಯನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಟೊಂಗೆ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಬಿಸಾಕಿ ಕೋಪ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿತು. ಪಾಪ ಇರುವೆ-ಟಣ್ಣನೆ ಕೆಳಗೆ ಜಿಗಿಯಿತು. ‘ಎತ್ತೆತ್ತಿ ಒಗೆವ ಸಾಗರದ ಅಲೆಯೆ ಎದುರಿಗೆ-ಕುಸಿದು ಬೀಳುವ ಬೆಟ್ಟದ ಕೆಳಗೆ ನಿಂತರೆ ಅಪಾಯ’ ಖಂಡಿತ ಎಂದು ಅಮ್ಮ ಇರುವೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅಪ್ಪ..! ಬಿದ್ದೇ ಹೋಗುವೆ, ಎನ್ನುತ್ತಾ ಸಣ್ಣ ಎಲೆಯ ತುದಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಮುಕಿ ಹಿಡಿಯಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗಹ ಗಹಿಸುವ ಸದ್ದೊಂದು ಕಿವಿ ತಮಟೆ ಒಡೆಯುವಂತೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ನೋಡಿದರೆ ಮರ ನಗುತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟಗಲ ಕಣ್ಣು ಅಗಲಿಸಿ ಇರುವೆ ಕತ್ತಿತ್ತಿ ನೋಡಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮರ, ಇರುವೆಗೆ-ಏನೋ ನೀನು, ನನ್ನ ಅಕ್ಕಾ ಅಂತಿಯಾ, ನೀನಲ್ಲಿ ನಾನಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಇಬ್ಬನಿಗೂ ಆ ಆಕಾಶಕ್ಕೂ ಇರುವ ಅಂತರ ಗೊತ್ತಾ? ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಮಾತಾಡಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಬೇಕು. ನೀನೊಂದು ಯಕ್ಕತ್ತಿ ಹುಳು. ನಡೆ ಆಜೆ... ಎಂದು ಗದರಿಸಿತು, ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ ಇರುವೆಗೆ ಯಕ್ಕತ್ತಿ ಹುಳು ಎಂದುದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಾಟಿತು. ಆದರೂ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಅಕ್ಕ...

ಅಕ್ಕ ಎಂದರೆ ಮನೆಯ ಮಗಳು, ಸೋದರಿ, ತಾಯಿಯಂತಹ ಗುಣವುಳ್ಳವಳು. ನೀ ನಮಗೆಲ್ಲ ಆಸರೆದಾತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಾ ಎಂದೆ ಅಕ್ಕ ಎಂದಿತು. ಪದೇ ಪದೇ ಅಕ್ಕ ಅನ್ನುವಾಗ ಮರಕ್ಕೆ ಸಿಟ್ಟು, ಮತ್ತೆ ತಲೆ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿತು. ಈ ಸಾರಿ ಇರುವೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ದೊಪ್ಪೆಂದು ಬಿದ್ದಿತು. ಕಾಲು ಉಳುಕಿತು, ಹಲ್ಲು ಕಳಚಿತು. ಅಯ್ಯೋ ಮರವೆ ನಿನಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಬೇಡವೆ. ಅವರವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅವರವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು. ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಹೆಚ್ಚು-ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದೊಂದರಲ್ಲಿ ಬಲವಿರುತ್ತೆ, ನೋಡುತಾ ಇರು ಸಮಯ ಬಂದಾಗ ನನ್ನ ಬಲ ತೋರಿಸುವೆ. ಎಂದು ಕುಂಟುತ್ತಾ ಮನೆ ದಾರಿ ಹಿಡಿಯಿತು.

ತನಗಾದ ಅಪಮಾನವನ್ನು ತನ್ನ ತಾಯಿ ಸಹೋದರ-ಸೋದರಿಯರು, ಗೆಳೆಯ-ಗೆಳತಿಯರ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿತು. ಎಲ್ಲಾ ಇರುವೆಗಳ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಗುಟ್ಟಿನ ಮಾತೊಂದು ಹೇಳಿತು. ಇದೇ ರಾತ್ರಿ ಮರದ ಬಳಿ ಹೋಗೋಣ ಎಂದು ಹಟ ಬೇರೆ ಮಾಡಿತು. ಆಯಿತು ನಮಗೇನು ‘ಮನುಷ್ಯರಂತೆ ಮನೆಯೇ, ಹಕ್ಕಿಗಳಂತೆ ಗೂಡೋ, ನಡೆದಲ್ಲಿಯೇ ದಾರಿ ನಿಂತಲ್ಲಿಯೇ ಮನೆ’ ಎಂದವು. ಎಲ್ಲ ಸರತಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಟವು. ಮೊದಲು ಹನಿ ಮರಿ ಇರುವೆ, ಅದರ ಹಿಂದೆ ಕಟ್ಟಿರುವೆ, ಬಿಳಿರುವೆ, ರೆಕ್ಕೆ ಇರುವೆ, ಕೆಂಪಿರುವೆ, ಕೆಜಗ ಇರುವೆ, ಸಣ್ಣ ಇರುವೆ, ದೊಡ್ಡ ಇರುವೆ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಹೊರಟವು. ಇಡೀ ದಾರಿ ತುಂಬಾ ಇರುವೆಗಳದ್ದೇ ದರಬಾರು. ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ನೋಡಿದಲ್ಲಿಂದ ಇರುವೆಯ ಗುಂಪು ಬಂದು ಸೇರಿತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲೆ ಕತ್ತಲಾಯಿತು ಮರ ಆರಾಮಾಗಿ ನಿಡ್ಡೆ ಹೋಗಿತ್ತು. ಕೆಲವು ಇರುವೆಗಳು ಬರ ಬರನೆ ಮರ ಏರಿ ದಪ್ಪ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ತೊಡಗಿದವು, ಆಗ ಮರಿ ಇರುವೆ. ಪೆದ್ದುಗಳೇ! ಕಲ್ಲಿಗೆ ತಲೆ ಜಜ್ಜಿದರೆ ತಲೆ ನಮ್ಮದೆ ಒಡೆಯುವುದು. ಹಾಗೆ ಆ ದಪ್ಪ ತೊಗಟೆ ಕಚ್ಚಿದರೆ ನಮ್ಮ ಹಲ್ಲು ಕಿತ್ತು

ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮರದ ಬೊಡ್ಡೆ ಇರುವೆ ಜಾಗೆಯ ಸುತ್ತಲು ಮಣ್ಣು ತೋಡಲು ಹೇಳಿತು. ಸರಿ ಎಂದ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಇರುವೆಗಳು ಮರದ ಕೆಳಗಿನ ನೆಲದ ಮಣ್ಣನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದವು. ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದ ಹಾಗೆ ಒಳಗೊಳಗೆ ಕೊರ ಕೊರೆದು ಮಣ್ಣನ್ನು ಗುಂಪೆ ಹಾಕಿದವು. ಇಡೀ ಬೇರಿನ ಬುಡದ ಮಣ್ಣೆಲ್ಲವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಎತ್ತಿ ಹೊರತಂದವು. ಬೆಳಗಾಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಮರದ ಬುಡದ ಮಣ್ಣು ಹೊರಬಂದಿತ್ತು. ಬೊಡ್ಡೆಯ ಬುಡ ಮಣ್ಣಿನ ಹಿಡಿತ ತಪ್ಪಿ ಜೋಲಿ ಹೊಡೆದಂತಾಯಿತು.

ಒಮ್ಮೆಲೆ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟ ಮರ ಯಾರದು? ನನ್ನ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣೆಲ್ಲ ಹೊರತೆಗೆದು ಹಾಕಿದವರು? ಎಂದಿತು. ಮರದ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಇರುವೆ ಆಜೆ ಬಂದು ಎದೆ ಸೆಟಿಸಿ ನಾನು ಯಕ್ಕತ್ತಿ ಇರುವೆ. ನಾನೇನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ? ನಾನು ನನ್ನ ಬಳಗ ಸೇರಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಣ್ಣು ಅಗೆದೆವು ಅಷ್ಟೇ ಎಂದಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮರದ ಬೇರೆಲ್ಲ ಸಡಿಲಗೊಂಡು ಮರ ಅಲುಗಾಡತೊಡಗಿತು. ಮರ ಬಾಗಿ ನೋಡಿ ಗಾಬರಿಯಾಯಿತು. ‘ಇರುವೆ ಹೊಕ್ಕ ಮರದ ಬುಡ, ಹೆಗ್ಗಣ ಹೊಕ್ಕ ಮನೆಯ ಗೋಡೆ ಬಹುಕಾಲ ಬಾಳದು’ ಎಂದು ಮರದಜ್ಜಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು. ತಕ್ಕಣ ತನ್ನ ತಪ್ಪಿನ ಅರಿವಾಗಿ ಇರುವೆ ಅಕ್ಕ... ಇರುವೆ ಅಕ್ಕ, ನಾನು ಹಾಗೆ ಮಾತಾಡಬಾರದಿತ್ತು. ನೀನು ಚಿಕ್ಕವಳಾದರೂ ಇರುವೆ ಅಕ್ಕನೆ, ನೀನು ಬೇರಿನ ಮಣ್ಣು ಅಗೆಯುವ ನಿನ್ನ ಬಳಗಕ್ಕೆ ಹೇಳು, ಮಣ್ಣು ಆಜೆ ಬಂದರೆ ಬೇರು ಸಡಿಲವಾಗುತ್ತವೆ. ಬೇರು ಸಡಿಲವಾದರೆ ಮರವಾದ ನಾನು ಈ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಇರುವೆಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿ ಎಂದು ದೈನ್ಯದಿಂದ ಕೇಳಿತು.

■ ಲಲಿತಾ ಹೊಸಪ್ಪಾಟಿ